

HIV-smittað og AIDS-sjúklingar í Føroyum eru ókend fyrri almenninginum. Neyvan hevur tagarnaskýldan í sjúkráhúsværkinum nakrantíð verið so fullkominn, sum tá tað hevur snúð seg um at verja fólkin, sum eru HIV-smittað ella hava fingið álvarsligu sjúkuna, ið ikki kann grøðast.

Fyrsti maðurin, sum doyði í Føroyum av AIDS, helt seg tó kunna hjálpa øðrum við at bróta tøgningina og siga sína søgu, og tí gekk hann við til at luttaka í sjónvarpssending um seg sjálvan. Men hann setti sum treyt, at sendingin skuldi biða, til hann var farin.

Og sunnukvøldið sendir Sjónvarp Føroya sendingina "Verjuleysur", sum Dagmar Joensen-Næs hevur lagt til rættis.

Hetta er ein sending, ið varar slakan tíma. Høvuðspersónurin er Johannes Guttesen, sum doyði á Landssjúkrahúsinum í mai mánaði í ár 39 ára gamal.

Hannus gekk við til at gera sendingina, tí hann vildi fegin hjálpa øðrum í somu støðu ella einaferð koma í somu støðu sum hann, sigur Dagmar.

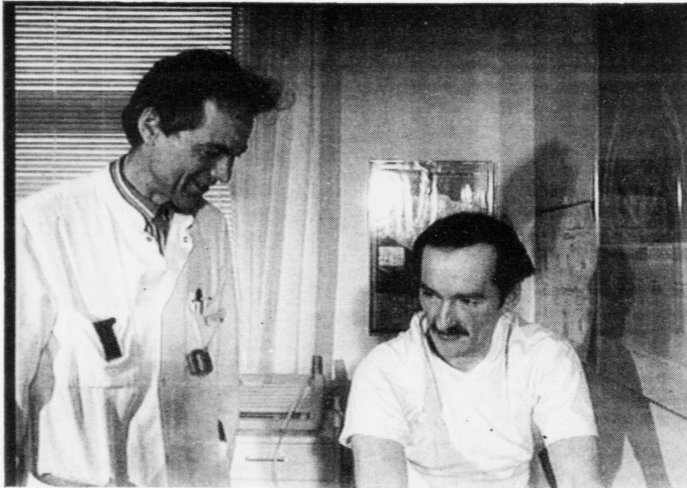
Kunnu bara upplýsa

Sjálv helt eg tað hava stóran týðning at kunna siga hesa søgu, tí tað einasta, vit kunnu gera, er at upplýsa.

Dagmar Joensen-Næs fylgdi í 15 mánaðir AIDS-sjúklinginum, sum sjálvur sigur sína søgu
Mynd Kalmar

Hann vildi hjálpa

- Sendingin er ikki gjørd fyrri at ræða men fyrri at upplýsa um sjúkuna AIDS og siga søguna um ein mann, sum livdi við sjúkuni og visti, hann fór at doyggja. Hetta sigur Dagmar Joensen-Næs, sum hevur gjørt sjónvarpssendingina "Verjuleysur", ið kemur í sjónvarpið sunnukvøldið



Eina ferð um mánaðin var Hannus til eftirlitskanningar hjá Jón á Steig, sum hevur eftirlitið við øllum HIV-smittaðum og AIDS-sjúklingunum í Føroyum

Harnæst hava vit øll gott av at hoyra, hvussu fólk í slíkari støðu hava tað. Boðskapurin í sendingini er ikki at ræða, men at ávara og at siga, hvussu fólk kunnu liva við sjúkuni.

Hannus livdi tvey ár eftir staðfestingina av, at hann hevði fingið AIDS í útbroti.

Fyrstu ferð vit siggja hann í sendingini er í mars mánaði 1990. Upptøkurnar

eru gjørdar regluliga aftaná tað, til stutt fyrri at hann doyði.

Ikki sentimentalt

Hetta er ein sterk sending, uttan at vera sentimental. Hannus er realistiskur og greiðir róluga frá síni sjúku. Dagmar heldur, at Hannus legði størri dent á, at familjan og onnur ikki skuldu taka

synd í honum, enn á sína egnu støðu.

Hannus gekk við lív og sál uppí at gera sendingina. Hann kom við uppskotum til myndaupptøkur, og tað var eisini hann, sum valdi tónleikin. Dagmar sigur, at hon eisini hevur havt gott samstarv við familjuna hjá Hannusi. Tey góðtóku, at hann vildi vera við til at gera hesa sending, sum tey

eisini luttaka í.

Dagmar krøvur ikki, at tað ikki hevur ávirkað hana sørt at arbeiða við hesi sendingini.

Tað er jú ræðuligt og meningsleyst, at ein so ungur maður skal doyggja av slíkari sjúku. Nógva fólk seta seg í vanda fyrri at verða smittað - hann var bara ein av teimum óhepnu. Tað er eisini so óhugnaligt at hugsa um øll tey mongu ungu fólkin, sum doyggja av sjúkuni, sigur hon.

Og alt hetta beinir inn á tanakr, hvat vit sjálv høvdu gjørt, um vit ein dag fingi boðini, at vit bert høvdu stutta tíð eftir at liva. Hannus kláraði at liva við hesum, og hann sigur í sendingini, at hann ongantíð var bangin.

Vit mugu hugsa

Slík frágreiðing kann fáa okkum at hugsa klárari. Vit halda okkum øll kunna liva, til vit verða gomul, og vit seta okkum ymist fyrri í lívinum. Flestu okkara halda, at deyðiligar sjúkur raka bara hini. Men soleiðis er tað bara ikki altíð.

Ávaringarnar móti AIDS eru ikki so nógv ára gamlar. Tey, sum nú doyggja av sjúkuni, eru øll smittað, áðrenn sjúkan var so vanlig. Tey, sum eru í sonevndu vandabólkunum, hugsa nú meira um vandan, enn onnur gera, heldur Dagmar.

Eg má siga, at eg fekk stóra virðing fyrri Hannusi, at hann kundi varðveita sitt góða lag og orkaði at hugsa so nógv um at hjálpa mammuni og hinum. Eftir mínum tykki er hetta ein livsjáttandi sending um eina ræðuliga sjúku. Hannus kláraði at liva við sjúkuni, og hann kann tí standa sum góð fyrmynd hjá øðrum, sigur Dagmar Joensen-Næs.

Sendingin "Verjuleysur" verður at siggja sunnukvøldið kl. 21.00.

randi



VALUTAKURSIR

		9.10	Ultimo síðsta mán.
USA	Dollari ..	658,15	641,00
Bretland	Pund ..	1120,50	1123,90
V-Týskland	Markur ..	385,56	385,90
Svoriki	Króna ..	105,81	105,71
Noreg	Króna ..	98,55	98,60
Frakland	Frankur ..	113,24	113,24
Belgia	Frankur ..	18,724	18,730
Sveits	Frankur ..	440,97	442,90
Holland	Gyllin ..	342,25	342,39
Italia	Liri	0,5161	0,5159
Finnland	Markur ..	158,10	158,50
Island	Króna ..	10,92	11,10
Eysturriki	Skillingur ..	54,791	54,850
Spania	Pesetas ..	6,108	6,094
Portugal	Escudos ..	4,4800	4,4610
Kanada	Dollari ..	58305	566,45
Japan	Yen	5,0333	4,8300
Írland	Pund ..	1031,12	1031,50
Grikkaland	Drakmur ..	3,4690	3,4650

Kelda: Føroya Sparikassi